

Delrapport från projektet Friends
Asperger och umgänge på nätet

Vår referens

Stefan Johansson
stefan.johansson@funkanu.se
08 555 770 78

Datum

2013-08-13

Funka Nu.

Innehåll

Bakgrund.....	3
Asperger	3
Sammanfattning.....	4
Nätet är viktigt.....	4
Vem bestämmer?	4
Vad är svårt?.....	5
Är man med i någon grupp?.....	5
Sociala medier – på gott och ont	6
Enkätresultat.....	8
Deltagarna	8
Intresseområden	8
Internetanvändning.....	9
Utrustning.....	10
Sociala medier	12
Sociala medier med koppling till Asperger.....	17

Bakgrund

Detta är den svenska rapporten för projektet Friends. Friends finansierades av Norges Forskningsråd och genomfördes av Karde AS med Funka Nu som svensk partner. Syftet var att ta reda på om det finns särskilda problem för ungdomar med funktionsnedsättningar i att använda sociala medier. Rapporten redovisar hur ungdomar med Asperger själva ser på sin användning av sociala medier. Vi har också ställt frågor till föräldrar som har barn med diagnos Asperger.

Rapporten belyser situationen i Sverige men för att kunna göra vissa jämförelser har vi lagt in en del av det norska materialet.

Materialet bygger på två enkäter, en riktad till ungdomar och en till föräldrar. Rekrytering av deltagare har skett via platser på nätet som har många besökare med denna diagnos. Totalt har 68 personer svarat på någon av enkäterna. Naturligtvis gör det begränsade materialet att det är svårt att dra bestämda slutsatser.

Asperger

Asperger är en neuropsykiatrisk diagnos besläktad med autism. Personer som har denna diagnos är mycket olika och de svårigheter som en individ upplever är skiftande. I samhället finns ibland föreställningar om att personer med Asperger skulle vara farliga men farligheten uppstår snarare när individer med denna diagnos missbrukar droger, har utvecklat psykiska problem eller har andra diagnoser som samverkar med denna diagnos. Diagnosen i sig betyder inte att man är våldsam. Det är en vanföreställning som skapar problem för många med Asperger.

Vanliga problem som många med denna diagnos upplever är att de har svårt att avkoda det sociala spelet mellan människor. De kan också ha svårt att hantera sådant som är outtalat och underförstått. Det kan skapa problem i samvaron med andra människor. Det kan uppstå missförstånd och personer med Asperger råkar ibland sår andra för att de säger det de verkligen tycker. I teorin påstår många av oss att vi gillar "rak kommunikation" men när vi drabbas av sådan blir vi sårade och ledsna. Den typen av dubbla budskap är en sak som personer med Asperger har mycket svårt att förstå.

Vissa personer med denna diagnos har ganska snäva intresseområden men inom det område de är intresserade av kan de å andra sidan ha extremt djupa kunskaper.

Personer med Asperger har en normal eller hög begåvning.

Sammanfattning

Nätet är viktigt

Det tycks inte finnas några större skillnader i hur ofta en ung person med Asperger använder nätet jämfört med vilka ungdomar som helst. Nästan alla är dagliga användare.

Däremot verkar det som att ungdomar med Asperger ägnar mer tid åt nätet om man mäter det antal timmar per vecka som de använder nätet. I undersökningen "Svenskarna och Internet 2012" (Findahl) framkommer att ungdomar mellan 16-25 år är de som använder nätet mest och där ligger antalet timmar per vecka på ungefär 19 timmar. Det sjunker sedan till ungefär 13 timmar i veckan för åldersgruppen 26-35 år.

För den grupp som svarat i denna enkät ligger användningen på cirka 28 timmar per vecka (16-47 år). Och om vi ska tro föräldrarna så är ungdomarnas användning ungefär 34 timmar per vecka. Då vi har ett mycket litet material är det svårt att dra några säkra slutsatser men svaren får oss att tro att den här gruppen unga mycket väl kan ägna mer tid åt nätet än andra.

Några av kommentarerna tyder också på att nätet spelar en stor roll och då särskilt sociala medier. En förälder som i och för sig kunde se en del problem säger "Det finns mycket som är bra med sociala medier också, eftersom många med npf-problematik har svårt för sociala kontakter i verkliga livet. Det är lättare då att umgås på nätet".

Så här säger en av ungdomarna: "Jag har AS. Har inget arbete eller daglig verksamhet, mkt svårt för sociala kontakter. Kommunen vill inte ge mig det stöd jag behöver! Så för det mesta sitter jag hemma själv. Jag skulle inte överleva utan Internet!! Jag skulle dö av ensamhet!! Fast helst av allt önskar jag mig ett liv=en daglig verksamhet att gå till. Men det enda min kommun erbjuder är tillsammans med utvecklingsstörda som inte kan prata o gå. Och som sitter o sorterar pärlor typ... Ingenstans finns resurserna som behövs för att hjälpa mig till en vettig sysselsättning. Inte på komvux, kommunen, fk, af, habiliteringen. Det sparas in överallt. Har inte kunnat gå gymnasiet heller pga svårt med sociala situationer. SÅ JAG LEVER BARA ETT LIV=tack o lov för internet, annars hade jag tagit livet av mig, ensamhet är det värsta som finns"

En ganska vanlig kommentar från flera som svarat handlar om att det är skönt att slippa ses i verkligheten.

Vem bestämmer?

Ungdomar och föräldrar är helt överens. Båda grupperna pekar ut sig själva som den som bestämmer över hur mycket tid det okej att lägga på nätet. Ungdomarna svarar att de själva bestämmer medan föräldrarna säger att det är de som anger gränserna... Det kan bero på att båda grupperna inte ser några stora problem när det gäller tidsaspekten. Enstaka föräldrar noterar att de tycker det är "för mycket" men frågan om tid verkar inte konfliktfylld.

Vad är svårt?

En fråga vi försökt få svar på är om det finns svårigheter som skulle kunna kopplas till vanliga problem som personer med neuropsykiatriska diagnoser ofta upplever. Vanliga problem kan handla om svårigheter att komma ihåg saker eller svårigheter att fokusera och behålla fokus under tillräckligt lång tid för att utföra en uppgift.

	Norge	Sverige
Komma ihåg lösenord/logga in	18	17
Ladda upp material	18	0
Ladda ner material	9	0
Röriga sidor	45	29
För mycket text	36	24
För lite text	9	0
Saker som händer automatiskt	45	29
Annat	27	0

Tabell 18: Procent, sådant som ungdomar tror att många upplever som svårt.

Att många upplever det som krångligt med lösenord är nog en generell problematik. Men att så många pekar ut "saker som händer automatiskt" som en svårighet kan ha en tydlig koppling till neuropsykiatriska diagnoser. Det gäller även "röriga sidor" och "för mycket text". Den invändningen kan många ha men här är det mellan 25-30 % som pekar ut detta som svårigheter.

Är man med i någon grupp?

Att gå med i grupp där man specifikt diskuterar diagnosen är betydligt vanligare bland föräldrarna. Det är ett väntat resultat. Som förälder söker man ofta information om barnets diagnos och det finns ett stort behov av att få kontakt med andra i samma situation.

En femtedel unga är med i en särskild grupp

Av ungdomarna säger 22,2 % att de är med i en grupp på nätet som särskilt handlar om Asperger. Av föräldrarna är det bara 9,1 % som säger att deras barn är med i någon grupp. Det kan tyda på att de inte känner till exakt vad barnen gör på nätet.

Även om man inte aktivt gått med i en grupp verkar många regelbundet bevaka webbsidor som handlar om diagnosen. Det är via dessa webbsidor vi rekryterat deltagarna till enkäten.

50 % av ungdomarna säger att de saknar särskilda mötesplatser medan andra pekar på att det finns ganska många sådana.

Många föräldrar är med i en grupp

Bland föräldrarna svarar 40,9 % att de är med i en särskild grupp medan 38,1 % saknar sådana grupper. De flesta har hittat en eller flera grupper på Facebook men många är också

med i grupper via den organisation de är medlem i (Riksförbundet Attention eller Autism- och Aspergerförbundet).

En förälder som inte hittat någon grupp säger: " Jag skulle verkligen behöva prata med andra föräldrar eftersom alla mina tre barn har någon form av autism".

Sociala medier – på gott och ont

Den övervägande bilden är att sociala medier är bra och att de kanske till och med är särskilt bra just för personer med Asperger och andra neuropsykiatriska problem. Umgänge via nätet har en rad fördelar. Det ger tid till eftertanke, man slipper tolka sådant som kan anses svårt i "riktiga livet", det vill säga ansiktsuttryck, undertoner och liknande. Det är också flera, båda ungdomar och föräldrar, som tar upp möjligheten att hitta någon som liknar mig själv. Vi tolkar det som att man genom nätet får en möjlighet att hitta personer som kanske själva har en diagnos eller som förstår hur det är att leva med en diagnos. Den typen av förståelse kanske man inte kan uppnå i skolan eller på jobbet, där man kanske är den enda personen med neuropsykiatrisk diagnos.

De vänner man får via nätet verkar vara mycket viktiga. De kan dels ha en bättre förståelse för de funktionsnedsättningar som kan vara en följd av diagnosen. Men det är också så att vissa nedsättningar inte märks eller i alla fall förminskas av att kommunikationen sker via nätet. Olika typer av sociala tillkortakommanden märks inte lika tydligt eller försvinner helt när kontakterna sker via nätet.

Många ser problem och ganska många har råkat ut för något

En mycket stor andel av både ungdomar (82,4 %) och föräldrar (81 %) anser att det finns problem med sociala medier. Båda grupperna är överens om att de största problemen handlar om att personer utsätts för olika former av mobbning och kränkningar. De är också överens om att det finns problem kopplade till att andra publicerar material mot någons vilja.

På en punkt skiljer sig ungdomar och föräldrar åt. Bland ungdomarna anser 21,4 % att det finns problem kopplade till att okända försöker ta kontakt medan 72,2 % av föräldrarna tar upp samma sak som ett problem.

En stor del av de ungdomar som svarat (35,3 %) har själva råkat ut för problem och 23,5 % har vänner som råkat ut för problem. Bland de problem som nämns är mobbning, kränkningar och kapade konton vanligast men vi ser också exempel på grövre sexuella brott.

Bland föräldrarna anger 45,5 % att deras barn råkat ut för problem. De pekar ut liknande problem som dem ungdomarna själva tar upp.

I den svenska studien "Hur farligt är internet?" (Feltzen, Findahl, Dunkels) från 2011 kan man se att ungefär 25 % av 15-16 åringarna " upplevt obehag av något på internet de senaste tolv månaderna". I samma undersökning svarar 9 % att de " varit med om att någon uppträtt sårande eller elakt mot dem". I vår undersökning svarar 29 % att de blivit utsatta för olika typer av kränkningar.

Ungefär 30 % tycker inte att sociala medier fungerar bra

Cirka 30 % av både ungdomarna och föräldrarna tycker **inte** att sociala medier fungerar bra.

En förälder påpekar att det krävs "social kompetens" även vid umgänge på nätet och att ungdomar med Asperger inte alltid har denna kompetens, vilket kan försätta dem i svårigheter.

Det skulle behövas fördjupade studier för att mer i detalj förstå varför de inte anser sociala medier fungerar bra. Det tycks som att varje individ ser både för- och nackdelar men att man sedan kommer till olika slutsatser huruvida dessa väger över åt det ena eller det andra hållet. Å ena sidan skapar de sociala medier möjligheter för ungdomarna men det finns också ett antal problem. Det går inte att med detta underlag se om det finns en koppling mellan att de som själva råkat ut för något på nätet i högre utsträckning anser att det finns särskilda problem.

De flesta tycker att sociala medier fungerar bra

70 % av ungdomarna tycker att sociala medier fungerar bra.

En annan förälder säger: " Om det används på rätt sätt är det en stor källa att hitta nya vänner på. Vänner växer inte på träd in real life."

En av ungdomarna säger: " Personer med AS är geografiskt utspridda, och mediet i sig passar bra för målgruppen".

En annan: " om man vill prata med nån kan man göra det utan att faktiskt träffas. Man kan lära sig och få reda saker utan att behöva ha kontakt med andra människor."

Och en tredje: " Om inte Internet fanns... Hade jag varit helt isolerad... Då hade jag inte orkat leva vidare..."

Enkätresultat

Deltagarna

Totalt svarade 68 personer på någon av enkäterna. Observera att det inte finns någon koppling mellan ungdomarna och föräldrarna. De som svarat som föräldrar är alltså inte föräldrar till de ungdomar som besvarat enkäten.

	Ungdomar		Föräldrar		Totalt
	Flickor	Pojkar	Kvinnor	Män	
Norge	4	7	14	2	27
Sverige	11	6	19	3	40*
Totalt	15	13	33	5	

Tabell 1: Deltagare (* 1 av de svarande i Sverige angav inte kön).

Medelåldern på de svarande ungdomarna är 24 år i Norge och 29 år i Sverige. Vi definierade inte "ungdom" utan överlät åt de svarande att avgöra om det tycker sig höra hemma i gruppen. Den äldsta personen som gjorde det var 47 år. Den yngsta 16.

13 av ungdomarna har svarat att de går i skolan.

Av föräldrarna har 25 svarat att deras barn har Asperger och 2 att de har högfungerande autism. 13 av barnen har fler diagnoser, oftast ADHD eller ADD.

Intresseområden

Vi bad ungdomarna berätta om vilka deras intresseområden är. Som väntat svarade flera med att ringa in ganska snäva områden. Samtidigt är intresseområdena i många fall inte skilda från vilka ungdomar som helst.

Norge

- Teste skjema
- Drive gård
- Historie, Religion, Politikk, Batman, Djengis Khan, Asperger, Star Wars, Frykt
- Hest - deriblant høver - og skrivning/forfatterskap
- Musikk, film, data
- TV og dataspill, musikk (for det meste metall), og friluft.
- data, hjulkapsler
- Jeg elsker dansing, spesielt hip hop, fordi i hip hop kan jeg få ut sinne og tristhet / alle følelsene mine! :] Av fag elsker jeg matte, det er det eneste faget jeg interesserer meg for, det er det eneste faget jeg klarer å gjøre leksene på og det eneste faget jeg forstår. Jeg elsker også den ene hunden min, vi har et veldig spesielt forhold. Jeg er sikker på at Pepsi (hunden min), var en jente med Asperger i sitt forrige liv, hvis det er sånn at man blir født på nytt.
- Historie, geografi, statistikk, meteorologi :)

- World of Warcraft, fotografering og å lære nytt fagstoff (alt fra språk til naturfag). Egentlig liker jeg aller best å være sammen med samboeren min.

Sverige

- Hundar (7), katter, hestar
- Slækt/hembygdsforskning, Religion/trosåskådningsar, historia samhællskunskap litteratur, politik, psykologi, Affærer, mænskliga arbete och rættigheter. NPF Litteratur, mænniskokroppen
- Måla (3), Laga mat (2), Baka, fotografering, træning, växter, konst, trädgård, hemmet, sy, keramik porslin
- TV 3), film, radio, böcker, The Big Bang Theory =tv programmet, Serier, Ståupp
- Musik (2), Musiken ABBA- deras musik (1975 och 1976) och deras scenkläder
- Bilar, Tåg, Elektronik, Star Trek Lego
- Datorer, Linux Programmering
- Dataspel, World of warcraft
- Ljud
- Skærgård
- Familj, vänner, min son
- Mitt utseende

Internetanvändning

Både ungdomar och föräldrar använder nätet. De flesta är dagliga användare och det blir ganska många timmar varje vecka.

Hur ofta är du på nätet?

	Norge	Sverige	Totalt
Dagligen	10	16	26
Någon gång i veckan	1	2	3
Sällan			
Aldrig			

Tabell 2: Tabellen visar ungdomarnas svar. Om vi kontrollerar mot föräldrarnas bild så stämmer detta. 18 av 20 föräldrar säger att deras barn dagligen använder nätet. De två övriga har svarat någon gång i veckan och ingen säger att deras barn sällan eller aldrig är på nätet. Däremot verkar det skilja sig lite när vi frågar hur lång tid per dag de är på nätet.

Antal timmar per dag (Sverige)

- 5 ungdomar säger att de ägnar mer än från 5 timmar och uppåt per dag åt nätet
- 9 föräldrar säger att deras barn ägnar från 5 timmar och uppåt per dag på nätet

Finns det några gränser för din användning?

	Unga	Föräldrar
Inga begränsningar	72	52

Max ett visst antal timmar per dag	11	5
Göra läxorna först	6	10
Inte efter ett visst klockslag	0	19
Annat	11	14

Tabell 3: Procent som angett svar för respektive alternativ. Svaren är från svenska ungdomar och föräldrar

Vem bestämmer om gränserna?

Här framkommer en intressant skillnad. Båda grupperna tycks anse att de bestämmer. Det kan bero på att det finns en samsyn som gör att båda parter anser att de i praktiken är den som satt upp gränserna. De norska siffrorna visar ungefär samma sak. Där svara 9 av 10 ungdomar att de själva bestämmer hur mycket tid de ska ägna åt nätet.

Att ungdomarna i så hög grad anser att det är de som bestämmer är intressant. Det framkommer ofta i den allmänna debatten att det finns konflikter kring hur mycket tid barnet får ägna åt nätet men av den ser vi inte några spår här...

	Unga	Föräldrar
Jag/vi som föräldrar		78
Barnet själv	100	17
Annan		6

Tabell 4: Procent som angett svar för respektive alternativ. Svaren är från svenska ungdomar och föräldrar.

Utrustning

Vilken typ av utrustning använder du?

Många har skaffat sig bärbar dator och smartphone. Det tyder på att gruppen har tillgång till modern utrustning.

	Norge		Sverige	
	Antal	%	Antal	%
Stationär dator	4	36	6	33
Bärbar dator	8	73	14	78
Platta	3	27	3	17
Smartphone	5	45	14	78
Annan	1	9	1	6

Tabell 5

Använder du hjälpmedel?

Det finns olika typer av hjälpmedel som underlättar för personer med kognitiva problem. Här ser vi att en relativt stor del använder hjälpmedel och att det främst är minnesstödjande hjälpmedel eller hjälpmedel för att läsa och skriva.

Sannolikt skulle fler i denna grupp ha nytta av hjälpmedel men det är inte alla som får information om vilka hjälpmedel som finns och på vilket sätt de skulle kunna ha nytta av dem.

	Norge	Sverige
Ja	20	35
Nej	80	65

Tabell 6: Procent som anger att de använder hjälpmedel.

Vilka hjälpmedel?

	Norge	Sverige
Läsa och skriva	2	1
Styra datorn		1
Komma ihåg	2	5
Annat hjälpmedel		4

Tabell 7: Antal som anger att de använder ett visst hjälpmedel.

Annat: Spisvakt, Handi (2), tidshjälpmedel

Sociala medier

Använder du sociala medier?

En mycket stor del av både ungdomar och vuxna använder sociala medier. En person som inte gör det kommenterade att sociala medier är "tråkigt".

Ungdomarna använder de sociala medier som är mest populära. Här verkar det inte finnas någon skillnad mellan denna grupp och ungdomar generellt. En skillnad mellan Sverige och Norge är att ungdomarna i Norge i högre utsträckning säger att de använder Skype.

	Norge		Sverige	
	Unga	Föräldrar	Unga	Föräldrar
Ja	91		94	82
Nej	9		6	18

Tabell 8: Procent som anger att de använder sociala medier.

Vilka sociala medier?

	Norge	Sverige
Facebook	90	82
Skype	70	35
Youtube	70	59
Twitter	40	24
Instagram	20	29
Andra	50	24

Tabell 9: Procent av ungdomar som säger att de använder olika sociala medier.

Andra

På frågan vilka andra sociala medier de använder fick vi följande svar:

Norge: Google+, LinkedIn, Decate, Snapchat, MSN, Steam

Sverige: Forum (2), Blogg, Vänsajt, Hundsjajt

Vad använder du sociala medier till?

En femtedel säger att de använder sociala medier för att skaffa nya vänner. Den siffran är intressant att kunna jämföra med hur det ser ut generellt för ungdomar.

Så här ser resultatet ut i Friends-undersökningen.

	Norge	Sverige
Skaffa nya vänner	20	22
Hålla kontakt med vänner	80	66
Hålla kontakt med familj	50	44
Lägga ut bilder, filmer och texter	50	44
Delta i diskussioner	40	44
Annat	60	39

Tabell 10: Procent ungdomar som svarar på vad de använder sociala medier till.

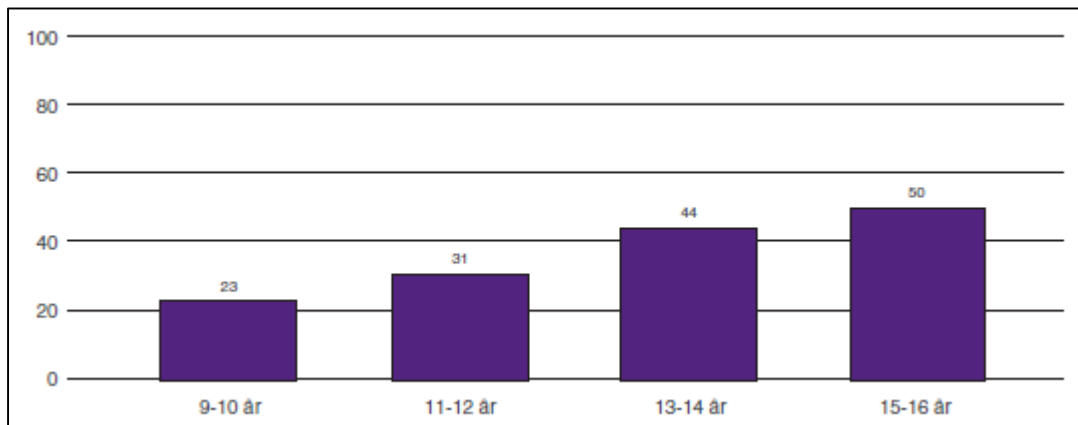
Så här ser resultatet ut i en stor europeisk undersökning kallad EU Kids Online. I den svenska rapporten "Hur farligt är internet?" (Feilitzen, Findahl, Dunkels) från 2011 finns några tabeller som ger oss möjlighet att göra vissa jämförelser.

Tabell 2. Har du gjort någon av de här sakerna på internet det senaste året?
Om ja, hur ofta? (procent)

	varje eller nästan varje dag	en eller två gånger i veckan	en eller två gånger i månaden	mer sällan	aldrig/inte under det senaste året
Letat efter nya vänner på internet	3	6	9	19	54
Skickat personlig information till någon jag aldrig träffat öga mot öga	1	2	5	14	71
Lagt till personer i min kompislista eller adressbok som jag aldrig har träffat öga mot öga	4	8	14	23	44
Låtsats vara en annan person på internet än vad jag egentligen är	1	2	4	12	75
Skickat ett foto eller en video av mig själv till någon som jag aldrig träffat öga mot öga	1	2	5	11	75

Procentbas: de Internetanvändande barnen i Sverige

Tabell 11

Tabell 12: Här ser vi en stor skillnad mellan ungdomar generellt och ungdomarna med Asperger. Generellt gäller att ju äldre ungdomarna blir desto mer använder man sociala medier för att skaffa nya vänner/träffa personer man inte redan känner. Så tycks inte ungdomarna med Asperger agera.

Anser du att det finns problem med sociala medier?

En stor del av både ungdomar och föräldrar anser att det finns problem med sociala medier. Det är kanske inte så förvånande. Snarare kanske man ska fundera på att en femtedel inte anser att det finns problem...

Det kan tänkas att ungdomar och föräldrar definierar "problem" på lite olika sätt. 35 % av ungdomarna säger att de själva upplevt problem medan 46 % av föräldrarna säger att deras barn haft problem. Båda påståendena kan stämma eftersom vi inte frågar föräldrar till just de ungdomar som besvarat enkäten. Men det kan också vara så att en vuxen person kan tolka något som ett "problem" där en ung person inte gör samma tolkning. Här kan det också finnas skillnader i toleransnivå. I så fall skulle ungdomar "tåla" mer innan de definierar något som ett problem.

	Norge		Sverige	
	Unga	Föräldrar	Unga	Föräldrar
Ja	82		82	81
Nej	18		18	19

Tabell 13: Procent som anger att de anser att det finns problem.

Om ja, vilka problem anser du att det finns?

	Norge		Sverige	
	Unga	Föräldrar	Unga	Föräldrar
Personer blir mobbade eller kränkta	44		86	78
Missförstånd	78			
Svårt att förstå	78			
Personer publicerar saker mot andras vilja	78		57	61
Okända personer försöker ta kontakt	78		21	72
Det är svårt att hitta nya vänner	33		14	6
Annat	22		7	11

Tabell 14

Annat

Några av de kommentarer som vi fick in från dem som svarat att det finns andra problem:

Sverige, ungdomar

- Sexuellt utnyttjande av unga flickor, utnyttjar deras sårbarhet!
- Det är svårt att veta vem som ligger bakom vad, en del saker går inte att ta bort.
- INTEGRITETEN=staten vet allt vi gör Smsa, maila m m. Sekretesskyddade uppgifter läggs ut av landsting o kommuner av misstag!!

Sverige, föräldrar

- Det är stillasittande.
- Jag tycker att det är för starka kommersiella intressen bakom t.ex. Facebook.
- Upptar väldigt mycket tid.
- Hon hittar ofta olämpliga vänner, som lurar henne.
- Den personliga integriteten. Barn skriver saker och lägger ut bilder som de kommer att ångra senare i livet.

Har du vänner som råkat ut för problem?

	Sverige
Ja	24
Nej	76

Tabell 15: Procent ungdomar som angett att de har vänner som råkat ut för problem.

Vilka då?

- Mobbing Kränkning
- Kapade Facebook- och mail konton
- Inte vad jag vet

Har du själv råkat ut för problem?

	Norge	Sverige
Ja	73	35
Nej	27	65

Tabell 16

Vilka då?

- Jag blev våldtagen och detta spreds på "lunarstorm" och ja blev kallad för fula saker där..
- Mobbing Kränkning Utfrysning Baktalan
- För några år sedan var webben Bilddagboken populär. Ibland hände det att det lades ut bilder på folk som inte visste om det. För några år sedan kände jag mig dessutom "uthängd" på YouTube, men ej längre. F-book är nog mer för vuxna än barn.
- Hörselskadade har skrivit elaka ord som " VAd korkad du är och vad lustigt du skriver! Det här skall jag sprida till de andra".
- Andra skriver saker om mig.

Har ditt barn råkat ut för problem?

	Sverige
Ja	46
Nej	54

Tabell 17: Procent föräldrar som anger att deras barn råkat ut för problem

Vilka problem?

- Andra skriver negativa saker om henne.
- Barn nr 1 utsatt för grooming.
- Blivit mobbad av elever på hennes skola, män som försökt att ta kontakt.
- Kränkande kommentarer från de som redan kränker i skolan. Så han har uteslutit det helt.
- Mobbad o kränkt.
- Samtal i tid och otid från hela landet samt kränkningar.
- Sitter uppe för länge. Trött.

- Bestulen av pengar senast ca 5000 kr, jacka värde ca 3000 kr, mobil 2500 kr,
- Ett av mina barn fick helt plötsligt en sida på facebook, som han inte ville ha. Han har även blivit mobbad då han tidigare hade en facebook sida. Ett annat barn känner sig ofta kränkt pga elaka kommentarer på sociala medier.

Finns det något i användningen som du tror att många upplever som svårt?

Frågan kan tyckas konstigt ställd. Men frågar man direkt "vad tycker du är svårt" så brukar svaren inte bli ärliga. Det blir för mycket av utvärdering av den som svara enkäten. Ställs frågan som ovan så brukar svaren spegla det som den svarande faktiskt upplever som svårt.

Tabellen visar sådant som många som använder nätet ofta upplever som svårt. Det finns inte skäl att tro att personer med Asperger skulle ha större problem än andra. Det som möjligen sticker ut är att så många tar upp "saker som händer automatiskt".

	Norge	Sverige
Komma ihåg lösenord/logga in	18	17
Ladda upp material	18	0
Ladda ner material	9	0
Röriga sidor	45	29
För mycket text	36	24
För lite text	9	0
Saker som händer automatiskt	45	29
Annat	27	0

Tabell 18: Procent, sådant som ungdomar tror att många upplever som svårt.

Kommentarer

- Komma ihåg lösenord, för liten text.
- Google är ett stort problem!! De har ju synkat ihop allting nu.

Sociala medier med koppling till Asperger

Även om många är aktiva i sociala medier så är frågan om de är aktiva i miljöer som specifikt vänder sig till personer med diagnosen eller till anhöriga. 20 % av ungdomarna och över 40 % av föräldrarna är med i sådana grupper. Det speglar ett behov av att kommunicera med personer som befinner sig i samma situation. Det är sannolikt att ju ovanligare diagnos desto starkare blir detta behov.

I Sverige finns några olika forum och även grupper på Facebook. Ganska många av dem som svarat säger dock att de saknar mötesplatser. I flera av kommentarerna lyfter de svarande fram både för- och nackdelar med kontakter via nätet. En del tycker att det är skönt att inte behöva träffas. Andra uttrycker en önskan att träffas "på riktigt".

Är du med i någon särskild grupp på nätet för personer med Asperger?

	Sverige
Ja	22
Nej	78

Tabell 19: Procent ungdomar som är med i en grupp

Om ja, vilken?

- Asperger forum
- Aspergerforum
- Autism- och Aspergerförbundet på Facebook
- Flera olika

Är ditt barn med i någon särskild grupp på nätet för personer med Asperger?

	Sverige
Ja	22
Nej	78

Tabell 20: Procent föräldrar som anger att deras barn är med i en grupp.

Om ja, vilken?

- Attention, Asperger forum
- autism och Aspergerförbundet

Är du som förälder med i någon särskild grupp på nätet som diskuterar Asperger?

	Sverige
Ja	41
Nej	59

Tabell 21: Procent föräldrar som själva är med i en grupp

Om ja, vilken?

- 2 olika grupper via fb
- Aspergerforum och facebookfora
- Attention

- Autism och aspbergerförb. fb. sida
- Fb
- Flera grupper på facebook
- På Facebook
- Richard S Bolster
- facebookgrupp
- Autism och Aspergerförbundet , autismspektrumskola, några slutna grupper för oss med barn inom npf spektrat.

Saknar du särskilda mötesplatser för personer med Asperger?

	Norge		Sverige	
	Unga	Föräldrar	Unga	Föräldrar
Ja	36		50	38
Nej	64		50	62

Tabell 22: Procent som saknar särskilda mötesplatser

Kommentarer från ungdomar

- Jag är inte säker på att det ger mig något!
- Finns många forum och dessutom grupper på FB
- Jag är ibland inne och läser så "Aspergerforum". Det vore dock trevligt att ha mötesplatser online som är lite mer okända, t.ex. ett forum för alla med AS som bor/verkar inom ett speciellt område
- Jag saknar inte mötesplatser eftersom det finns gott om dylika.
- Vet inte ens om det finns
- Jag har inte hittat någon mötesplats för oss som har AS. Vill gärna hitta det.
- En del klasskamrater har det.
- Inte på nätet, men IRL. Jag vill träffa riktiga människor! Och ha kompisar på riktigt!

Kommentarer från föräldrar

- Jag önskar mig ett seriöst chatforum Tycker ibland att responsen från andra inloggade på Attentions forum är långsam och ibland får man inget svar. Det är så många medlemmar men det verkar som de bara är inne och tittar.
- Inte för egen del men det bör finnas specifika grupper för personer med Asperger. Helst åldersrelaterade också. Det är ganska stor skillnad i tänket jämfört med exempelvis ADHD och de bägge grupperna har inte alltid utbyte av varandras erfarenheter.
- Lokal mötesplats, så man kan träffas i verkligheten. Min son skulle behöva träffa fler barn med samma diagnos, så han verkligen förstår att han inte är ensam i världen med detta.
- Jag skulle verkligen behöva prata med andra föräldrar eftersom alla mina tre barn har någon form av autism.
- Jag tänker att det är bra att veta att man inte är ensam om att fungera lite annorlunda och att det i sig ger en större förståelse för sin egen funktion och ger tillfälle att öva relationer. Dock saknar inte vår dotter sådana mötesplatser.

- Har inte funderat över gällande sonen, men jag tror att det kan bli intressant när han blir lite äldre.

Anser du att sociala medier fungerar bra för personer med Asperger?

	Norge		Sverige	
	Unga	Föräldrar	Unga	Föräldrar
Ja	67		71	70
Nej	33		29	30

Tabell 23: Procent ungdomar som är med i en grupp

Kommentarer från ungdomar

- Det är skönt att slippa ses i verkligheten.
- Det är som med IRC-chat osv. Man kan välja att vara social eller bara iaktta utan att det stör andra för mycket.
- Man kommer i kontakt med likasinnade
- Personer med AS är geografiskt utspridda, och mediet i sig passar bra för målgruppen.
- Det finns de som enbart har "vänner" på nätet. de enda vänner de har
- Vet ej
- Kunna dela med sig sina bra och dåliga erfarenheter och kunna stötta varandra.
- Det är lite enklare sätt att kommunicera
- man väljer bort mycket som man kanske skulle ha nytta av
- Om de kompletteras med ett i övrigt bra stöd från kommunen o samhället för att personer med AS ska kunna komma in i samhället. T ex ledsagning kontaktperson o daglig verksamhet handledd praktik. Tyvärr förnekas vi detta!! Av ett samhälle som bara skär ner o sparar! Det finns inget riktigt stöd för personer med AS!!!

Kommentarer från föräldrar

- Ett lätt sätt att kommunicera.
- Kontakten sker på hans villkor och det tror jag kan vara bra.
- Lättare att ha kontakter från intresse, inte bara Asperger.
- Vet ej är mitt svar, varken ja eller nej
- Vet ej, har ingen erfarenhet av det
- Enkelt att hålla kontakt
- Men det beror på personen
- Jag tycker det är bra eftersom min dotter har hittat vänner med liknande intressen. Hon mår bra. Det finns givetvis en risk då man är utlämnad till människor som inte vill en väl.
- Om det används på rätt sätt är det en stor källa att hitta nya vänner på. Vänner växer inte på träd in real life.
- Det kan bli alldeles för utlämnande och man vet inte hur informationen man ger om sig själv används
- De har inte den sociala kompetensen alltid som behövs för att hantera sociala medier, kan skriva tokigheter och bli kränkt av vad andra skriver.

Avslutande kommentarer

Ungdomar

- Facebook är rörigt för mig och gränslöst.
- Nä inte vad jag vet just nu.
- Om man vill prata med nån kan man göra det utan att faktiskt träffas. Man kan lära sig och få reda saker utan att behöva ha kontakt med andra människor.
- Om inte Internet fanns... Hade jag varit helt isolerad... Då hade jag inte orkat leva vidare...

Föräldrar

- Passar personer i autismspektrum alldeles utmärkt!
- fysiska mötesplatser är att föredra genom att Attention anordnar dessa.
- Ibland ett lättare och mer direkt sätt för personer med Asperbergs att kommunicera. mindre babbel, mer konkret och tydligare då inte kroppsspråk eller mimik är inblandade
- Jag har fler barn med funktionsnedsättning och det generella är att ingen egentligen är särskilt intresserad av medier som twitter och facebook utan snarare ämnesrelaterade forum. Till exempel spel, manga etc.
- Jag har funnit mycket stöd i att se att jag inte är ensam och i de här grupperna finns de som varit med längre än jag och många bra och intressanta saker dyker dagligen upp.
- Ett fantastisk bra stöd när det är tuffa perioder, att få peppning av dom som förstår på riktigt vad man går igenom
- Det finns mycket som är bra med sociala medier också, eftersom många med npf-problematik har svårt för sociala kontakter i verkliga livet. Det är lättare då att umgås på nätet.